

NOUL CONCEPT STRATEGIC PENTRU APĂRARE ȘI SECURITATE AL NATO, ADOPTAT LA LISABONA, ÎN LUNA NOIEMBRIE 2010

THE NEW STRATEGIC CONCEPT FOR THE DEFENCE AND SECURITY OF THE NATO, ADOPTED IN LISBON, IN NOVEMBER 2010

General (r) prof. univ. dr. Eugen BĂDĂLAN*
Colonel (r) prof. univ. dr. Eugen SITEANU

Șefii de state și de guverne ale națiunilor NATO au decis ca Alianța Nord-Atlantică să-și îndeplinească misiunea de a asigura apărarea și securitatea lor comună. Când NATO va aplica noul Concept Strategic, adoptat la Lisabona, Alianța va fi mai eficace în lupta împotriva noilor amenințări folosind noile capacități și noii parteneri. Acest Concept reconfirmă angajamentul dintre națiunile NATO de a se apăra reciproc împotriva oricărui atac, și împotriva noilor amenințări și reafirmă angajamentul de a duce în continuare o „politică a ușilor deschise” față de toate democrațiile europene care întrunesc standardele de a deveni membre deoarece extinderea contribuie la obiectivul Alianței de realizare a unei Europe unite, libere și în pace.

Conceptul angajează Alianța în prevenirea crizelor, gestionarea conflictelor și stabilizarea situațiilor post-conflict (inclusiv printr-o conlucrare mai strânsă cu ONU, cu Uniunea Europeană și cu alți parteneri), reconfirmă faptul că, atât timp cât există arme nucleare în lume, NATO va rămâne o alianță nucleară, precum și că reforma continuă, pentru ca Alianța să devină mai eficace, eficientă și mai suplă astfel încât cetățenii Alianței să obțină un maximum de securitate posibilă.

Organizația Tratatului Atlanticului de Nord oferă partenerilor un angajament politic sporit cu Alianța și un rol substanțial în conturarea operațiilor conduse de NATO. Misiunea esențială a NATO este aceeași: de a veghea ca Alianța să rămână o organizație unică în sensul asigurării libertății, păcii, securității și a valorilor împărtășite.

Cuvinte cheie: apărare; securitate; Concept Strategic; parteneri; valori împărtășite.

---

* Deputat, Secretarul Comisiei de Apărare din Parlamentul României, tel./fax: 021/3229165.

The Heads of State and Government of the NATO nations decided to fulfil the Alliance's mission in ensuring their „common defence and security”. When NATO will put into practice this Strategic Concept, the Alliance will be more „effective in a changing world, against new threats, with new capabilities and new partners”. This Concept reconfirms the bond between NATO nations to defend one another against attack, and against new threats and „to keep the door to NATO open” to all European states „that meet the standards of membership”, because enlargement contributes to Alliance's „goal of a United Europe, free and at peace”.

The Concept „commits the Alliance to prevent crises, manage conflicts and stabilize post-conflict situations”, (including by working more closely with the United Nations the European Union and the other NATO partners) and „to continuous reform towards a more effective, efficient and flexible Alliance”, so that NATO citizens get the best security as well „to the goal of creating the conditions for a world without nuclear weapons” (as long as there are nuclear weapons in the world, NATO will remain a nuclear Alliance).

The Alliance offers their partners „more political engagement with the Alliance, and a substantial role in shaping the NATO-led operations”. NATO's essential mission is always the same: to ensure that the Alliance remains an unique Organization of freedom, peace, security and shared values.

Key words: *defence; security; Strategic Concept; partners; shared values.*

Summit-ul NATO de la Lisabona, desfășurat în perioada 19-20 noiembrie 2010, este, evident, un eveniment istoric deoarece a adoptat și lansat noul Concept Strategic al Alianței Nord-Atlantice pentru ca Alianța să devină mai eficientă, mai mult angajată în relațiile cu organizațiile internaționale și cu statele partenere, mai capabilă să îndeplinească nu numai misiunea sa clasică de apărare colectivă, ci și aceea de a face față cu succes la noile amenințări și provocări de securitate ale acestui secol. Noul Concept Strategic s-a adoptat întrucât precedentul, cel din anul 1999, nu mai corespundea pe deplin noilor amenințări, precum cele reprezentate de gruparea teroristă al-Qaeda, de atacurile cibernetice sau pirateria.

Printre obiectivele acestui Concept se remarcă, prin importanță, dezvoltarea unei capacități de apărare antirachetă eficace și eficientă. Noul document al Alianței stipulează angajamentul acesteia de a dezvolta noi capacități, noi parteneriate și de a moderniza capacitatea în ceea ce privește realizarea misiunilor externe de apărare colectivă. Unul dintre parteneriatele principale, poate cel mai important parteneriat dezvoltat de NATO este cel cu Rusia.

Alianța Nord-Atlantică s-a angajat, la Lisabona, să lase ușa deschisă în scopul aderării unor state democratice europene și să se reformeze, dar și să

gestioneze mai rațional resursele sale financiare. Atât șefii de state cât și cei de guverne ai celor 28 de state membre au fost de acord cu reducerea anumitor structuri ale Alianței și în primul rând unele centre de comandă, dar și cu adaptarea NATO la provocările din mediul de securitate, deosebit de fluid, al secolului XXI. Reducerea, în ansamblu, a cheltuielilor militare în Europa va fi cu 10-15% în deceniul al doilea al secolului nostru; anual se cheltuiesc 210 miliarde euro în acest domeniu, iar aproximativ un sfert din această sumă se va aloca investițiilor, ceea ce înseamnă că, în conformitate cu noul Concept Strategic, NATO va face „mai multe, cu bani mai puțini”.

Președintele Barack Obama afirma, la 19 noiembrie 2010, la Lisabona, că relația cu aliații și partenerii europeni ai Statelor Unite ale Americii reprezintă „un element de bază al politicii externe americane” și chiar „piatra de temelie a angajamentului nostru mondial și un catalizator pentru cooperarea globală”¹. Astfel, președintele SUA dorea să evidențieze că Statele Unite nu mai au o asemenea aliniere a valorilor, intereselor, capacităților și obiectivelor cu nici o altă regiune. De asemenea, Obama mai sublinia faptul că, „pe baza celei mai mari relații economice din lume, comerțul transatlantic susține milioane de locuri de muncă” nu numai în SUA, ci și în Europa, ceea ce formează o bază pentru eforturile comune de relansare economică globală. Totodată, înaltul oficial american a afirmat că Alianța se va transforma prin noul „Concept strategic, ce recunoaște capacitățile și partenerii de care avem nevoie pentru a răspunde noilor amenințări ale secolului XXI”². El a mai declarat că va fi angajat în continuare în lupta pentru eliminarea armelor nucleare, însă a mai adăugat că atât timp cât va exista acest tip de arme, Alianța Nord-Atlantică trebuie să rămână o organizație nucleară.

Președintele Statelor Unite are argumente temeinice în acest sens, deoarece Coreea de Nord și-a dezvoltat un arsenal nuclear care provoacă îngrijorare nu numai Coreei de Sud, ci chiar și Japoniei, țară ce s-a simțit amenințată de experiențele pe care armata coreeană le-a desfășurat în anul 1998, inclusiv prin testarea unor rachete cu rază medie de acțiune, deși programul nuclear nord-coreean a fost înghețat în anul 1994, pe baza unui acord încheiat cu administrația americană. Coreea de Nord are două tipuri de rachete: No Dong, cu bătaie de 1.000 km, și Taepo Dong, cu bătaie de aproximativ 2.000 km.

Adrian Novac îl citează pe Bruce Bennett, Rand Corporation: „SUA n-ar ataca Coreea de Nord decât în cazul în care conflictul se întetește” și apoi face

---

¹ Marilena Georgescu, *Un summit istoric*, Observatorul militar, anul XX, nr. 47 (1080) din 24-30 noiembrie 2010, p. 2.

² Ibidem.

următoarele afirmații: „Nu pot să prevăd ce vor face Statele Unite, dar mă îndoiesc că vor lua, chiar și numai în considerare, la modul serios, un atac militar împotriva Coreei de Nord, cu excepția cazului în care situația se agravează“. Aceste afirmații ale reporterului Bruce Bennett, de la Rand Corporation, specialist în probleme coreene, nu sunt întâmplătoare, deoarece expertul pe probleme de apărare, este de părere că „regimul de la Phenian ar putea să folosească arma nucleară împotriva Sudului, lucru care ar provoca sute de mii de morți și distrugerii considerabile în Seul.”³

Coreea de Nord nu vrea să renunțe la programul nuclear în schimbul unui ajutor economic promis recent de Statele Unite ale Americii, ceea ce ridică obstacole serioase în angajamentul unor state de a începe procedurile pentru eliminarea armelor nucleare.

SUA, Rusia, China, Japonia și Coreea de Sud au dus tratative cu Phenianul, în anul 2009, dar acestea nu au mai continuat, nu numai din cauza testelor efectuate cu rachetele nord-coreene, ci și a continuării programului de îmbogățire a uraniului folosit pentru focoarele nucleare. Administrația comunistă a Coreei de Nord a trecut recent la amenințarea și înarmarea nucleară în scopul menținerii puterii cu orice preț⁴. În consecință, Barack Obama, a declarat că Statele Unite vor apăra Coreea de Sud împotriva oricărei agresiuni a Coreei de Nord, chiar și împotriva unei agresiuni neconvenționale.

Cancelarul german, Angela Merkel, a declarat că Summit-ul de la Lisabona ar putea, într-o viziune optimistă, să constituie „un pas hotărâtor“ în relația Alianței cu Rusia și „ar putea deschide un nou capitol în relațiile dintre foștii inamici în timpul Războiului Rece“. Totodată, cancelarul Germaniei a declarat că susține propunerea președintelui rus „pentru amplasarea, de către Moscova, a unui scut antirachetă în Europa“, pentru contracararea unor eventuale atacuri sau amenințări cu atacuri din partea unor state „considerate, în special de Statele Unite, ca susținătoare ale terorismului, cum este Iranul“⁵.

Așadar, Angela Merkel și-a exprimat acordul pentru acest proiect și pentru ca Rusia să fie inclusă în discuțiile Summit-ului. Președintele rus, Dmitri Medvedev, a propus, deci, un proiect comun Rusia – NATO de apărare antirachetă (un scut antirachetă comun Rusia – NATO) încă de la sfârșitul lunii octombrie 2010, susținând oferta făcută de NATO Rusiei. Astfel, Moscova promovează o

³ Interviu HotNews.ro

⁴ Marilena Georgescu, *Conflict în Marea Galbenă*, Observatorul Militar nr. 48 (1081), din 1-7 decembrie 2010, p.14.

⁵ Ibidem.

politică de desființare a liniilor de divizare dintre Rusia și NATO și de dezvoltare împreună a unui spațiu de securitate comun bazat pe încredere reciprocă.

În consecință, la Summit-ul de la Lisabona, președintele Medvedev a acceptat participarea Rusiei la un sistem antirachetă al NATO, care va costa cca 280 milioane USD și va apăra aliații NATO și statele din estul Europei de o amenințare precum cea a rachetelor cu rază lungă de acțiune Shahab 3 și Qiam 1, produse de Iran.

Unele state membre NATO dispun de sisteme radar și interceptori cu ajutorul cărora pot să doboare rachete cu rază scurtă și medie de acțiune. Acum NATO lucrează la un program informatic prin care să se interconecteze toate sistemele statelor aliate care să permită unui comandant NATO să doboare orice rachetă deasupra oricărei porțiuni a spațiului NATO, prin utilizarea sistemelor naționale.

Oficiali ai SUA au elaborat și dezvăluit unele planuri de mutare a unor elemente din sistemul american cu rază lungă de acțiune pe teritoriul UE, pe nave din Marea Mediterană și apoi pe teritoriul României, în 2015, și Poloniei, în 2018. În Polonia și România vor fi instalate, în curând, sisteme terestre de rachete, iar apoi vor fi aduse drone. Într-un viitor mai îndepărtat se vor instala în Europa sisteme cu rază lungă de acțiune, pentru contracararea posibilelor rachete intercontinentale, care vor fi susținute de radare puternice.

În Afganistan, NATO duce o politică de tranziție către o preluare a puterii politico-militare de către afgani, ceea ce va permite, în viitor, retragerea treptată a trupelor Coaliției de sub comanda NATO din această țară. La Coaliție participă un număr de 48 de națiuni, dintre care 28 sunt națiunile NATO, precum și 40.000 de militari din țări aliate și parteneri. Președintele american dădea o înaltă apreciere serviciilor și sacrificiilor militarilor Coaliției și partenerilor și afirma că efortul comun al aliaților este necesar și esențial în lupta pentru eliminarea și anihilarea grupărilor insurgente (teroriste) și în eforturile depuse pentru ridicarea standardului de viață a cetățenilor afgani. În încheierea discursului său, de la Lisabona, Obama conchidea: „Acum există, în sfârșit, strategia și resursele necesare pentru a întrerupe inerția talibanilor, a priva insurgenții de fortificații, pentru a antrena mai multe forțe de securitate afgane și pentru a sprijini poporul afgan”⁶.

Scopul fundamental și peren al Alianței Atlanticului de Nord este apărarea libertății și securității tuturor statelor membre atât prin mijloace politice, cât și militare. Alianța rămâne, în continuare, o sursă principală și chiar esențială de stabilitate și securitate, într-un mediu internațional instabil și imprevizibil.

---

⁶ Mariana Georgescu, *op.cit.*, p. 2.

Statele membre NATO reprezintă împreună o comunitate unică de valori fundamentale, care respectă și apără principiile libertății individuale, drepturilor omului, democrației și statului de drept și este atașată ferm eforturilor comune de înlăptuire a obiectivelor și principiilor Cartei ONU și Tratatului de la Washington, care prevede primatul deciziilor Consiliului de Securitate în acțiunile Alianței de menținere a păcii și securității internaționale.

Legăturile politice și militare dintre state europene și cele ale Americii de Nord au fost consolidate în interiorul Organizației Tratatului Atlanticului de Nord, imediat după înființarea NATO, în 1949. Șefii de state și de guverne ale națiunilor NATO au declarat, de asemenea, că legătura transatlantică va continua să fie la fel de puternică și importantă, ca întotdeauna, în salvagardarea păcii și securității euroatlantice și că „vom continua să ne apărăm împreună pe baza solidarității, scopului împărțit și a repartiției echitabile a sarcinilor“. Evenimentele politico-militare petrecute după terminarea celui de al Doilea Război Mondial au demonstrat cu suficiente argumente că securitatea țărilor NATO de pe ambele maluri ale Atlanticului este într-adevăr, indivizibilă.

Adoptarea Conceptului Strategic al NATO reprezintă un eveniment strategic de mare actualitate politico-militară. Pentru elaborarea documentului s-au mobilizat importante resurse umane și intelectuale ale statelor membre NATO. Forma finală a conținutului conceptului are o notă de generalitate ce corespunde principiului consensului și caracterului neclasificat al documentului dat publicității și presupune analize ample pentru stabilirea soluțiilor de implementare a prevederilor sale. În demersul nostru vom face o încercare de prezentare a determinărilor ce vor sta la baza studiilor instituțiilor Alianței, dar și al statelor membre și al partenerilor NATO.

Noul Concept Strategic va determina cu siguranță transformări notabile în abordarea securității și apărării Alianței, de o manieră independentă sau pe teatre de operații, dar și reconsiderări importante din partea tuturor statelor din afara Alianței, indiferent de puterea acestora sau de dispunere geografică. Totodată, conceptul va influența și organismele internaționale de securitate, globale sau regionale precum ONU, UE sau OSCE.

Necesitatea stringentă a unui nou concept strategic, în opinia secretarului general al NATO, Anders Fogh Rasmussen a plecat de la vechimea documentului precedent (din 1999), apărut înainte de 11 septembrie 2001, de conflictul din Afganistan, de atacurile cibernetice și de actele de piraterie. Atunci NATO avea doar 16 membri, iar acum are 28 și în plus lumea s-a schimbat de atunci, amenințările s-au schimbat, la fel și Alianța Nord-Atlantică. De aceea secretarul general al Alianței declara „avem nevoie și vom avea un concept strategic ce ia în considerare realitățile de azi, ca și provocările de mâine”.

În vederea elaborării noului Concept s-a ales un grup de 12 experți din interiorul Alianței, condus de fostul secretar de stat american Madeleine Albright. Grupul a lucrat transparent și a fost sprijinit de opinia publică din statele membre NATO. Au existat consultări numeroase asupra „subiectului” între reprezentanții statelor membre NATO. Grupul de experți a prezentat un raport intitulat „NATO 2020: securitate asigurată, angajament dinamic”, în care se evidențiază faptul că Noul Concept Strategic viza o perioadă de aplicabilitate de minimum 10 ani și o transformare a NATO, în baza lecțiilor învățate în Afganistan, într-o Organizație cu puteri mai mari și cu parteneri mai mulți.

În scopul adoptării acestui Concept Strategic au avut loc numeroase dezbateri, la diverse niveluri, atât în cadrul grupurilor de experți, cât și la nivelul factorilor de decizie politico-militară, impuse atât de importanța și complexitatea documentului, cât și de procedura de adoptare a sa pe baza principiului consensului.

Factorii de decizie din România au organizat câteva sesiuni de lucru în scopul abordării unui punct de vedere științific și politico-militar cu privire la acest Concept Strategic. Locurile în care și-au desfășurat activitatea experții au fost la Colegiul Național de Apărare (8 octombrie 2009), la sediile Ministerului Apărării Naționale și al Ministerului Afacerilor Externe (în octombrie 2009), precum și la Palatul Parlamentului pe data de 23 octombrie 2009.

Având la bază documentul elaborat de colectivul condus de Madeleine Albright, secretarul general NATO a redactat forma finală a proiectului Noului Concept Strategic NATO și l-a înaintat pentru analiză și dezbateri ambasadorilor celor 28 de state membre ale NATO astfel încât pe 14 octombrie 2010, a putut să fie analizat de toți cei 56 miniștri de Externe și ai Apărării, în cursul Reuniunii de la Bruxelles. Varianta finală a fost prezentată șefilor de stat și de guvern în cadrul Summitului NATO de la Lisabona, din 19-20 noiembrie 2010.

În luna mai 2010⁷, secretarul general NATO spunea, la București, că „ambitiția mea este să reformez Alianța”, ambiție care s-a transmis tuturor celor implicați în demersul elaborării și adoptării Conceptului Strategic, inclusiv statelor membre NATO. Toți au acționat pentru a aduce concepte și idei originale, utile și viabile care să suscite interesul tuturor membrilor și să pună baza elementelor necesare realizării compromisurilor pentru realizarea consensului asupra variantei finale. Considerăm că dorința, așa cum am menționat deja în rândurile precedente, de a se adopta noul concept și aplicarea principiului consensului, au condus la formulări generale care, apoi au permis găsirea și aplicarea unor soluții pentru

---

⁷ [http://www.adevarul.ro/interviurile_2_plus_1_Anders_Fogh_Rasmussen-"Invit_Rusia_sa_intre_in_lumea_reala-0_256774807.html](http://www.adevarul.ro/interviurile_2_plus_1_Anders_Fogh_Rasmussen-)

situații speciale deosebite. Valoarea Noului Concept Strategic este evidentă atât ca document programatic, în care sunt sintetizate obiectivele și pozițiile susținute de statele membre, cât și prin claritatea mesajului politic al Alianților de pe cele două țărmuri ale Atlanticului referitoare la întărirea solidarității și a acțiunii comune. Conceptul Strategic adoptat în anul 1999, oferea instrucțiuni generale pentru aplicarea și dezvoltarea unor politici și planuri militare detaliate pentru misiunile forțelor militare Aliate și pentru poziția de forță a Alianței, precum și caracteristici ale forțelor convenționale și nucleare⁸.

În schimb, Conceptul din 2010 imprimă o politică mult mai accentuată Alianței care va continua să-și joace rolul ei „unic și esențial” prin „mijloace politice și militare”, în primul rând prin acțiuni non-violente. Șefii de stat și de guvern ai națiunilor NATO își exprimau, la Lisabona, dorința ca NATO să rămână „sursa esențială de stabilitate”, aceeași „comunitate fără precedent pentru asigurarea libertății, păcii, securității și a valorilor împărtășite”. De asemenea, NATO va rămâne Organizația transatlantică unică pentru consultări pe toate problemele care afectează integritatea teritorială, independența politică și securitatea membrilor acesteia, așa cum s-a stabilit prin articolul 4 al Tratatului de la Washington, din 1949.

Dar în cuprinsul Conceptului Strategic NATO – 2010 sunt și elemente de continuitate din varianta 1999, ceea ce este o bază de plecare, iar acolo unde a fost nevoie, s-au făcut nuanțările și precizările de rigoare.

În vederea garantării securității statelor membre, a populației și teritoriului acestora, NATO este datoare să îndeplinească permanent, cu eficacitate și cu respectarea dreptului internațional, următoarele sarcini centrale esențiale: 1) apărarea colectivă; 2) managementul crizelor; 3) securitatea prin cooperare⁹.

În opinia noastră, sarcina întâia depășește prevederile articolului nr. 5 al Tratatului de la Washington referitor la **apărarea colectivă** împotriva oricărui atac și ar trebui denumită „**apărarea și securitatea colectivă**” pentru că Alianța s-a angajat la Lisabona, să ia măsuri ferme „de descurajare și de apărare împotriva oricărei amenințări cu agresiunea și împotriva oricăror provocări de securitate emergente care compromit securitatea fundamentală a unuia sau a mai multora dintre aliați ori a Alianței ca întreg”¹⁰. În plus, art.4 al aceluiași Tratat stipulează că Alianța Atlanticului de Nord este forumul de consultare transatlantică pentru toate problemele ce aduc atingere integrității teritoriale, independenței politice și

⁸ *Manualul NATO*, Office of Information and Press NATO, 1110 Brussels, Belgium, 2001, p.43.

⁹ Mirela Atanasiu, *Conceptul Strategic pentru apărare și securitate al statelor membre ale Organizației Tratatului Nord-Atlantic, adoptat de șefii de stat și guverne, la Lisabona*, traducere și adaptare, Impact Strategic Nr. 4/2010.

¹⁰ Ibidem.

securității statelor membre; oricare stat aliat poate pune în discuție, în cadrul Alianței, orice problemă de securitate care-l interesează, orice informații și poate schimba puncte de vedere în scopul construirii unei abordări comune.

În acest context, fiecare stat aliat trebuie să elaboreze, în lumina noului Concept Strategic al NATO, propriile documente oficiale cu privire la securitatea și apărarea națională și, în primul rând, noul lor concept strategic național de apărare și securitate. În consecință, se impune cu stringență și pentru România să elimine confuzia conceptuală din proiectul Strategiei Naționale de Apărare și din Legea planificării apărării și să adopte de urgență un Concept Strategic Național de Securitate și Apărare. Totodată, considerăm că, din aceleași motive, denumirea Universității Naționale de Apărare „Carol I” ar trebui schimbată în «Universitatea Națională de Apărare și Securitate „Carol I”».

Cu privire la managementul crizelor, subliniem faptul că Alianța posedă un ansamblu unic și puternic de capacități, atât politice, cât și militare, necesare și suficiente în acțiunile specifice oricăror crize (pre-conflict, pe timpul conflictului și post-conflict). În acest sens, NATO contribuie la gestionarea crizelor ce ar putea aduce atingere securității sale, prin angajarea activă a unui set adecvat de instrumente politice și militare, înainte ca acele crize să degeneze în conflicte, astfel încât să le stopeze oportun pentru a nu compromite securitatea NATO și pentru consolidarea stabilității în situațiile post-conflict. Dar această sarcină deosebit de complexă și, mai ales, dificilă din punct de vedere al realizării consensului necesită multă inițiativă din partea membrilor și multă hotărâre pentru stabilirea capacităților într-o manieră oportună și optimă pentru fiecare situație concretă în parte, astfel încât să nu se mai repete erorile din Irak. Este și motivul pentru care considerăm că, în managementul crizelor din Tunisia, Egipt, Yemen, Bahrein, Irak și Libia, Alianța nu s-a mobilizat oportun și, de aceea, criza poate oricând să destabilizeze întreg Orientul Mijlociu. Ba, mai mult, valul de revoluții și revolte, care s-a declanșat din diferite cauze, printre care dictatura, corupția și sărăcia – cel puțin, așa se spune –, a traversat Mediterana și a ajuns în Albania și nu se știe cu certitudine evoluția viitoare și modul cum se vor termina aceste crize. Ceea ce știm sigur este faptul că ele au unele trăsături comune, dar și caracteristici specifice, proprii fiecărei țări în parte, în funcție de modul de acțiune al maselor revoltate și maniera de reacțiune a guvernanților.

Cea de-a treia sarcină centrală și esențială, securitatea prin cooperare, nu este nouă, dar este accentuată de evoluțiile politico-militare și de securitate ce au loc în afara teritoriului Alianței. De aceea, NATO va întreprinde acțiuni active pentru consolidarea securității internaționale în cadrul unui parteneriat cu state și organizații internaționale partenere pentru controlul, neproliferarea armelor și dezarmarea, dar și prin continuarea „politicii ușilor deschise” pentru toate

democrațiile europene care își exprimă dorința de a deveni membre ale Organizației Tratatului Atlanticului de Nord și întrunesc normele Alianței.

În scopul îndeplinirii tuturor misiunilor într-o manieră cât mai eficace și eficientă, membrii NATO s-au angajat, la Lisabona, într-un proces continuu de reformare, modernizare și transformare a Alianței cu mult înaintea Summit-ului din noiembrie, 2010.

Dacă la sfârșitul anului 2010, amenințarea unui atac convențional împotriva teritoriului NATO era scăzută, astăzi, după crizele din Tunis și Egipt, situația s-a schimbat și, în viitor, e necesară o nouă evaluare a mediului de securitate. Apreciem că, în anul 2011, amenințarea convențională în vecinătatea teritoriului NATO, în special în sud, poate avea consecințe greu de prevăzut pentru securitatea euroatlantică.

BIBLIOGRAFIE

*** *Manualul NATO*, Office of Information and Press NATO, 1110 Brussels, Belgium, 2001.

Marilena Georgescu, *Un summit istoric*, Observatorul militar, anul XX, nr. 47 (1080) din 24-30 noiembrie 2010.

Marilena Georgescu, *Conflict în Marea Galbenă*, Observatorul Militar nr. 48 (1081), din 1-7 decembrie 2010.

Mirela Atanasiu, *Conceptul Strategic pentru Apărare și Securitate al statelor membre ale Organizației Tratatului Nord-Atlantic, adoptat de șefii de state și guverne la Lisabona*, Impact Strategic Nr. 4/2010.

Constantin Moștoflei, *Conceptul Strategic NATO – determinări și perspective*, Impact Strategic Nr. 4/2010.

<http://www.nato.int/lisbon2010/strategic-concept-2010-eng.pdf>

